

La llegenda del rei i el carboner

Anant un dia de camí el rei Jaume, la set l'abrasava, i no sabia com fer-se-la passar. Aleshores va descobrir una barraca de carboner. Se n'hi va anar, va demanar-hi aigua i així es va fer passar la set terrible que tenia. Satisfet ja el desig de beure, es va adonar de la gran pobresa d'aquella barraca i del dur treball del pobre carboner i va pensar que, tot i la duresa de la seva feina, devia guanyar ben poc. –Carboner, quin profit en traieu del vostre treball? –va preguntar el rei. –Del meu treball –va respondre–, no en trec més de deu sous diaris. –I amb tan poc podeu viure? –va preguntar el rei. –No tan sols visc, sinó que pago el que dec, estalvio per a la vellesa i encara llenço una part dels meus béns per la finestra. Les paraules del bon home sorprengueren el rei i, després de pensar-hi i pensar-hi, no va saber aclarir aquell enigma. Finalment, li va demanar: –Carboner, com us ho feu per obtenir un rendiment tan gran d'un guany tan xic? –Doncs és molt senzill. Tinc una gran família que he de mantenir. En primer lloc hi ha la mare, la qual he de mantenir per pagar un deute concret. Després mantinc els meus fills, que, si són bons com jo espero, puc suposar que quan arribaré a vell i no podré treballar faran amb mi com jo faig amb la mare, i així, en certa manera estalvio per a la vellesa. I finalment, tinc tres filles de les quals poca cosa puc esperar quan siguin grans i estimo que el cabal que els dedico és igual que si el llencés per la finestra.

L'explicació del carboner va satisfer molt el rei, que la va trobar molt graciosa i enginyosa; però li va demanar que no la contés a ningú més abans d'haver-lo vist a ell cent vegades. Trobant-se un dia el rei entre la seva cort i parlant de diverses coses, se li va acudir de proposar als seus cavallers l'enigma de la vida del carboner: –Escolteu aquest enigma: com un home que és carboner i que el seu treball no excedeix de deu sous diaris, pot viure, pagar el que deu, estalviar per a la vellesa i, encara, llençar una part dels seus béns per la finestra. I tot seguit el rei va prometre un premi a qui ho endevinés dintre d'un període breu de temps. Un dels cortesans, que mig sabia la ruta feta pel rei temps abans, va sospitar que el rei podia haver trobat en aquella sortida el personatge a qui al·ludia, i va emprendre el mateix camí per veure si el trobava. En efecte, va topar una barraca molt pobra i va sospitar que hi vivia el carboner. S'hi va acostar i en va sortir un home. Van fer conversa i aviat ell li va contar el mateix que al rei. El cavaller no es va fer esperar i de seguida li va preguntar com era possible que un home, que del seu treball no treia més de deu sous diaris, pogués viure, pagar el que devia, estalviar per a la vellesa i, encara, llençar una part dels seus béns per la finestra. El carboner li va dir que no podia explicar-li la solució de l'enigma, ja que temps abans un gran senyor hi havia passat i li havia promès que no ho contaria a ningú més sense haver-lo vist cent vegades, i que no l'havia tornat a veure més. El cavaller va trobar de seguida una manera de fer parlar el carboner: li va donar cent monedes que portaven la figura del

rei, i les hi va fer mirar i comptar. D'aquesta manera el carboner va veure cent vegades la cara del rei i, així, va poder explicar al desconegut el sentit del seu enigma. Un cop a la cort, va esperar fins al dia que vencia el termini donat pel rei. En preguntar si hi havia algú que hagués endevinat l'enigma, el cavaller va respondre i va contar la solució. Davant l'admiració de tothom, el rei restà meravellat, però aviat va comprendre que no havia estat obra de l'enginy del cavaller. Ben segur que havia estat cosa del carboner que, havent mancat a la paraula, havia revelat el sentit de l'enigma. Furiós, va manar cridar el carboner amb el propòsit d'esbrinar-ho i, si calia, castigar-lo. Quan el carboner va arribar a la cort, el rei digué: –M'he assabentat que heu faltat a la vostra paraula. Hauré de castigar-vos. –Senyor, jo no he faltat a la meua paraula –va contestar el carboner confiat–. Vós em vau demanar que no expliqués la solució de l'enigma fins que us hagués vist cent vegades. –I doncs? Que no és la segona vegada que em veieu, avui? –digué el rei cada cop més enutjat. –No, senyor, no. Permeteu-me que us rectifiqui i us digui que sí que us he vist cent vegades, en l'encuny de les monedes que em va regalar un cavaller perquè li resolgués l'enigma. Així, doncs, el rei va haver d'admetre que tots dos homes havien estat més llestos que ell i, a més, havien obrat amb tota lleialtat.

Joan Amades (adaptació)

1 Contesta aquestes preguntes sobre la llegenda:

a) Què pregunta el rei al carboner? _____

b) Què contesta el carboner al rei? _____

c) Quin és el deute que paga el carboner? _____

d) Com estalvia el carboner per a la vellesa? _____

e) Què vol dir exactament el carboner quan diu que llença els diners per la finestra?

2 Busca el significat d'aquestes paraules de la lectura i fes una frase amb cada una:

a) enigma: _____

b) encuny: _____

c) béns: _____

3 Relaciona cada frase feta amb el significat que li correspon:

1 Anar a sou.	2 Suspendre de sou i feina.	3 Per quins set sous.
---------------	-----------------------------	-----------------------

Demanar per quina causa o raó.

Treballar cobrant una paga fixa.

Privar algú per un temps determinat de retribució i de funcions.

La predicció del temps

Oi que alguna vegada has volgut saber si tal dia farà sol perquè vols sortir d'excursió o anar a la platja? La predicció del temps o meteorologia serveix per aclarir aquest dubte, però també per valorar el risc d'alguns fenòmens que poden arribar a ser catastròfics.

Des de temps antic les persones han volgut predir el temps. Avui encara tots els mitjans de comunicació tenen un espai reservat a la informació meteorològica. Els homes i les dones del temps ens expliquen si farà sol o si plourà, si nevarà o si bufarà un vent molt fort. La meteorologia és la ciència que estudia els fenòmens atmosfèrics i permet fer previsions sobre el temps que farà. Gràcies a aquestes previsions decidim la roba que ens posem o si cal que agafem el paraigua. De tota manera, aquestes no són les úniques utilitats de les previsions meteorològiques. També serveixen per valorar el risc d'incendis forestals i preveure inundacions, tornados o situacions de contaminació elevada.

Cartes al director

I els altres homes i dones del temps?

En llegir l'article *La predicció del temps* publicat ahir en aquesta mateixa revista, vaig sentir la necessitat d'aclarir una idea que només s'hi apuntava.

A l'article s'esmentaven «els homes i les dones del temps que ens expliquen si farà sol o si plourà, si nevarà o si bufarà un vent molt fort». La major part de la gent només coneix els meteoròlegs que surten a la televisió. Ens diuen quin dia farà demà, però per poder fer-ho necessiten l'ajuda de milers de persones

que treballen arreu del món.

A Catalunya, hi ha moltes persones que dos cops al dia observen el temps i fan unes anotacions que envien als centres especialitzats. Aquesta mateixa tasca es fa des d'una sèrie d'estacions meteorològiques que registren si fa calor o fred, si bufa el vent o no, si fa humitat, si plou... Totes aquestes dades s'introdueixen en uns ordinadors que les analitzen amb l'ajut dels experts. Un cop analitzades, ja tenim la previsió del temps.

Tota aquesta feina serveix per calcular com evolucionarà el temps durant uns dies. No gai-

res dies, perquè les prediccions només es poden fer amb una setmana d'antelació com a màxim. Ja se sap que el temps és molt variable i que pot arrencar a ploure quan només fa cinc minuts que el sol picava de valent!

Reivindico, doncs, la feina de tot un col·lectiu a qui mai veiem la cara, però que són fonamentals per fer les prediccions meteorològiques. Sense la seva col·laboració res del que preveuen els homes i dones del temps no coincidiria amb la realitat.

Clàudia Huguet i Ferré. Reus

La meteorologia i els hotels

Les idees que es plantegen a l'article *La predicció del temps* són molt respectables, però, segons la meua opinió, són poc realistes. Entendre les previsions meteorològiques com un termòmetre exacte del bon temps o del mal temps, de pluges o de vent, em sembla força arriscat.

Pertanyo al Gremi d'Hotelers de Girona i puc assegurar que les previsions que es fan darrerament pels mitjans de comunicació ens porten a la ruïna. Quan arriben períodes de vacances, en què el sector del turisme en pot treure profit, una previsió de mal temps pot fer canviar els plans de molta gent i donar-se de baixa d'aquella reserva d'hotel que havien fet per passar uns dies a la platja. Però és que, a més, la majoria de les vegades el temps no segueix les previsions i els hotels resten buits sota un sol que bada les pedres.

Deixem d'escoltar els homes i les dones del temps amb una fe cega. Sabem que la meteorologia no és una ciència exacta i, per tant, cal que no es facin afirmacions tan categòriques. Planifiquem les nostres vacances o caps de setmana sense condicionants atmosfèrics. La platja, els pobles i la costa també tenen possibilitats sense sol.

Antoni Costa i Domènec

Gremi d'Hotelers de Girona

Poca o molta exactitud...

Voldria manifestar el meu desacord amb l'article que va escriure Antoni Costa i Domènec quan es referia a la poca exactitud de la meteorologia. De les seves paraules sembla que es desprengui un rebuig a l'efectivitat de les previsions meteorològiques.

La meteorologia ha significat un avenç important en la mesura que es pot tenir un coneixement de les forces de la naturalesa i poder evitar certes catàstrofes. Les previsions meteorològiques per valorar els riscos d'incendis, inundacions o situacions de contaminació elevada fan una tasca molt profitosa i amb conseqüències positives per a la humanitat.

Quines conseqüències hauria provocat, per exemple, l'huracà Mitch a l'Amèrica Central si no s'hagués previst? I quants incendis forestals hauríem hagut de comptar si no haguéssim escoltat les mesures per evitar focs en èpoques d'alt risc?

Mercè Puig i Garcia

Granollers

Nom i cognoms: _____ **Data:** _____

1 Contesta aquestes preguntes sobre la lectura:

a) Per a què serveix la meteorologia? _____

b) Què són les prediccions meteorològiques? _____

c) Quines cartes estan més d'acord i quines més en desacord amb l'article?

2 Escull i assenyal la frase que resumeix millor cada carta d'opinió.

Les previsions meteorològiques fan una tasca molt profitosa i amb conseqüències positives per a la humanitat.

La meteorologia ha originat un avenç important en la mesura que es pot tenir un coneixement de les forces de la naturalesa.

Tot un col·lectiu de meteoròlegs recullen i analitzen les dades durant un dia per fer la previsió amb una setmana d'antelació com a màxim.

Els meteoròlegs han de fer prediccions sense ser tan categòrics, ja que, en ser una ciència poc exacta, afecta el sector del turisme.

Els homes i les dones del temps tenen un gran equip de persones que treballen perquè es puguin fer prediccions diàries.

Abans de sortir de vacances, cal que escoltem les prediccions que fan els meteoròlegs.

3 Indica si aquestes expressions són sinònimes. Busca'n d'altres que vulguin dir el mateix i escriu-les.

• Fa un sol que bada les pedres

• El sol picava de valent.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **parèntesis** s'utilitzen per fer un aclariment sobre el que estem explicant enmig d'una oració.

Les **cometes** es fan servir per:

- Reproduir textualment les paraules que ha dit una altra persona, o bé dites, refranys, etc.
- Citar un fragment d'un llibre, el títol d'un capítol, d'un conte, d'un poema...
- Utilitzar paraules a les quals donem un doble sentit.

Els **dos punts** es fan servir:

- Abans d'una enumeració.
- En els diàlegs, abans de la intervenció d'un personatge.
- Abans de citar paraula per paraula el que ha dit o ha escrit algú.

1. Relaciona cada oració amb l'ús de les cometes que s'hi fa.

Reproduceix textualment el que algú ha dit.

Cita un títol, un capítol un conte, un poema...

Indica que aquella paraula té doble sentit.

- Les teves amigues són molt «simpàtiques».
- Llegeix «La migració de les aus» i ja em diràs què t'ha semblat.
- I ell diu: «Si vols t'ho explico a l'hora de plegar».

2. Posa parèntesis allà on creguis que han d'anar.

- L'àcid acetilsalicílic l'aspirina és molt efectiu per al mal de cap.
- Els alumnes de cicle superior cinquè i sisè organitzaran el carnestoltes.
- Cada bienni període de dos anys es presenta un balanç dels resultats.
- Les illes Balears Mallorca i Menorca són les més grans.

3. Col·loca els dos punts on consideris que han d'anar.

- Has d'anar a la fruiteria i comprar pomes, taronges, mandarines i plàtans.
- El poeta va dir «Enyoraré la meva terra».
- La dependenta va preguntar –Quant n'hi poso? Ell va respondre –Dos-cents grams.

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha **prefixos** que tenen un valor d'oposició o negatiu. És el cas de **des-** (*desconegut*), **a-** (*anormal*), **anti-** (*antinatural*), **contra-** (*contraespionatge*), **in-** (*invariable*, *immadur*), **dis-** (*disconforme*).

1. Relaciona cada paraula amb un prefix i escriu el mot resultant.

• cansat	_____	• conegut	_____
• cobert	_____	• just	_____
• polític	_____	• mòbil	_____
• cicló	_____	• culpar	_____
• revolució	_____	• dir	_____

2. Completa les oracions amb la paraula contrària a la dels parèntesis.

- Vaig _____ el seu regal. (embolicar)
- Era una sala totalment _____. (simètrica)
- Vol mostrar la seva _____. (conformitat)
- Estic _____ els llagostins. (congelant)
- És una persona totalment _____. (feliç)
- Vaig seure en el seient més _____. (còmode)
- Aquell noi és un _____. (madur)

3. Amb ajut del diccionari, busca tres paraules amb cadascun dels prefixos que s'indiquen.

• des-:	_____	_____	_____
• a-:	_____	_____	_____
• anti-:	_____	_____	_____
• contra-:	_____	_____	_____
• in-:	_____	_____	_____
• dis-:	_____	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

La **ela geminada** (l·l), la trobem en un munt de mots en català, però sovint no la pronunciem correctament, i això fa que tinguem dubtes a l'hora d'escriure-la. Recorda aquests casos:

- Les paraules que comencen per **al·l-** (*al·lèrgia*), **col·l-** (*col·lisió*), **il·l-** (*il·legal*).
- Les paraules que acaben en **-el·la** (*mortadel·la*), **-il·la** (*clorofil·la*) i **-il·lar** (*destil·lar*).

1. Omple els buits.

• co__ecció	• parce__a	• a__egar	• i__egal
• co__egi	• Marce__a	• a__èrgica	• i__ícit
• co__ocar	• carave__a	• a__ucinar	• i__uminar

2. Omple els buits i escriu un oració amb cada parella de paraules.

- ce__ebrar, gori__es: _____
- cè__ula, libè__ula: _____
- e__aborar, desti__eria: _____
- parce__a, ga__ès: _____
- putxine__i, co__ecció: _____
- satè__it, a__eprar: _____

3. Escriu les paraules corresponents a les definicions:

- Anul·lar, invalidar: _____
- El contrari de legal: _____
- El primat més gros de tots els simis: _____
- Entusiasme per alguna cosa: _____
- Substància que es troba a les plantes i que els dóna el color verd:

- Poema en què el text forma un dibuix: _____
- De metall: _____

Nom _____ Data _____

Recorda

El so de les grafies **j** i **g** s'escriu **j** davant **a** (*jardí*), **o** (*joc*) i **u** (*just*) i **g** davant **e** (*gelat*) i **i** (*gímnàs*). Hi ha, però algunes excepcions:

- Escriurem **j** davant de totes les formes del verb *jeure* (*jauré*).
- Escriurem **j** a les paraules que continguin **-jecc-** (*injecció*) i **-ject-** (*objecte*).
- Escriurem **j** a *jeroglífic, jersei, jerarquia, majestat, jet, Jesús...*

1. Omple els buits amb g o j.

- alber ___ ínia
- ___ et
- ___ egant
- ___ oguina
- ___ esuïta
- ob ___ ecció
- ___ udici
- verti ___ en
- nete ___ a
- in ___ ectar
- ___ auríem
- ___ uràssic

2. Conjuga el present d'indicatiu dels verbs següents:

menjar	barrejar	passejar

3. Completa amb j o g.

- No és ___ ust que no ve ___ i ___ úpiter amb aquest telescopi!
- El pro ___ ecte el va portar al ___ utjat el mes de ___ ener.
- En ___ esús men ___ a ___ írgoles a la brasa.
- A les plat ___ es no hi feia calor, anàvem amb ___ ersei.
- Va donar la ___ oguina a la ___ emma, que ___ eia al sofà.
- Sa ma ___ estat vesteix informalment: porta un ___ ersei, texans i una ___ aqueta.

Redacció: On visc?

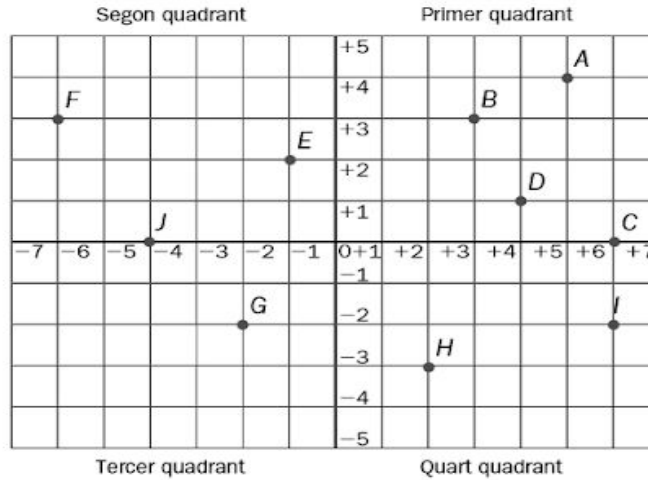
Explica en 100 paraules com és casa teva. Recorda començar per les característiques generals, i anar describint poc a poc diferents estances. Si vols, pots centrar-te només en una: la cuina, la teva habitació....

Nom _____ Data _____

Recorda

Les coordenades d'un punt s'escriuen entre parèntesis. De primer, s'escriu la coordenada horitzontal i, després, la coordenada vertical.

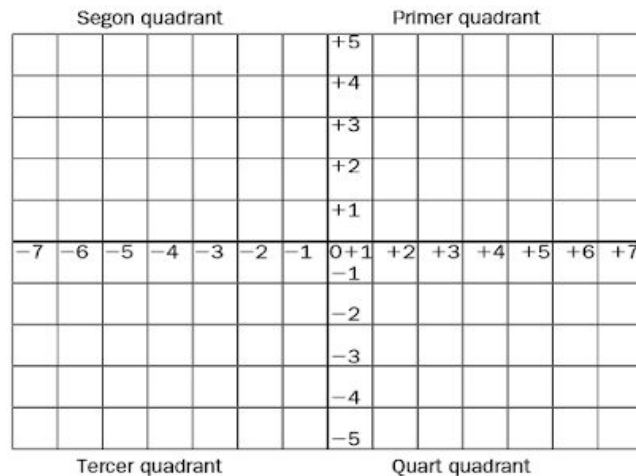
1. Escriu en quin quadrant es troba cada punt i quines en són les coordenades.

- A = _____
- B = _____
- C = _____
- D = _____
- E = _____
- F = _____
- G = _____
- H = _____
- I = _____
- J = _____

2. Representa en la quadrícula els punts següents.

- A = (+2, +1)
- B = (-3, +4)
- C = (-2, -3)
- D = (0, -4)
- E = (+1, +3)
- F = (-1, -5)
- G = (+5, -2)
- H = (+3, 0)

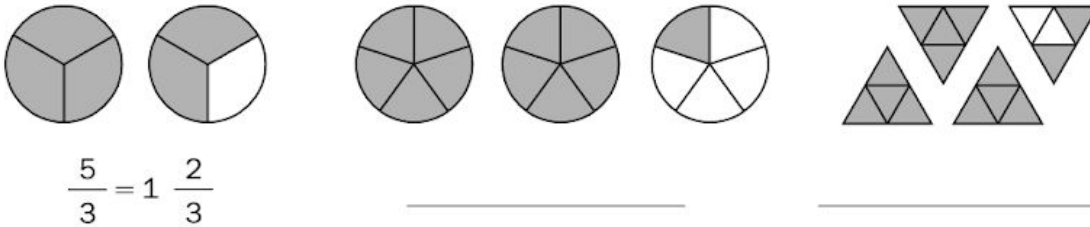

Nom _____ Data _____

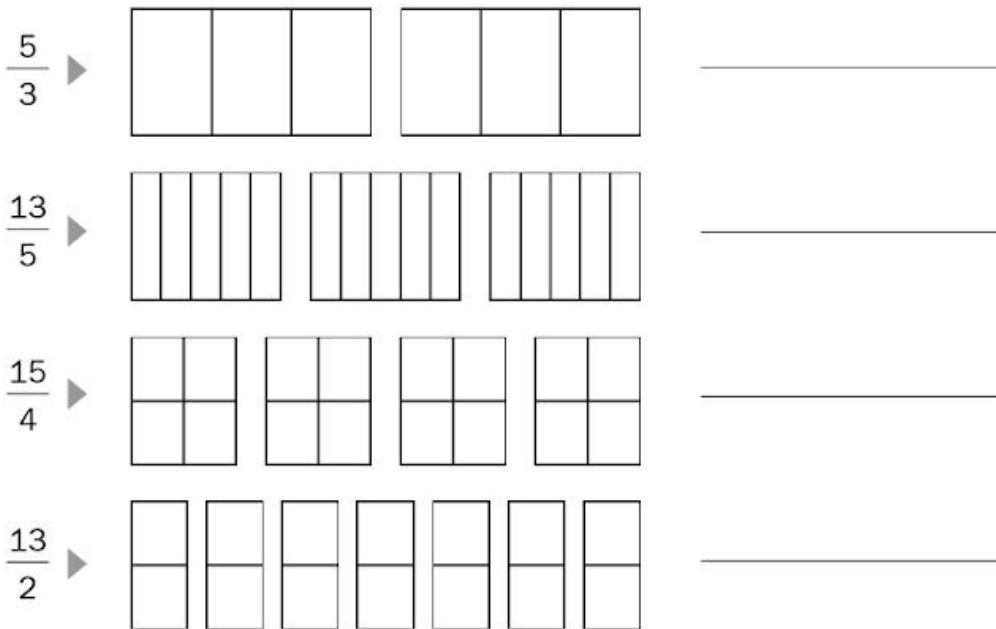
Recorda

- Un nombre mixt està format per un nombre natural i una fracció.
- Totes les fraccions majors que la unitat que no són equivalents a un nombre natural es poden expressar en forma de nombre mixt.

1. Escriu la fracció que representa la part pintada. Després, expressa aquesta fracció en forma de nombre mixt.

2. Pinta la fracció que s'indica i escriu-la en forma de nombre mixt.

3. Completa.

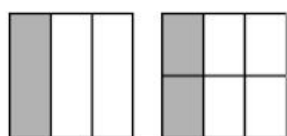
- $1 \frac{2}{3} = \frac{5}{3}$
- $2 \frac{1}{2} = \frac{\quad}{\quad}$
- $3 \frac{2}{3} = \frac{\quad}{\quad}$
- $4 \frac{1}{2} = \frac{\quad}{\quad}$
- $1 \frac{4}{5} = \frac{\quad}{\quad}$
- $2 \frac{3}{4} = \frac{\quad}{\quad}$
- $3 \frac{1}{5} = \frac{\quad}{\quad}$
- $4 \frac{2}{6} = \frac{\quad}{\quad}$

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les fraccions equivalents representen la mateixa part de la unitat.
- Si dos fraccions són equivalents, els productes dels seus termes en creu són iguals.

1. En cada cas, escriu la fracció que representa la part pintada.
Després, indica si les fraccions de cada parell són equivalents o no.

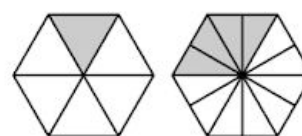

$\frac{1}{3}$ —

Són equivalents.

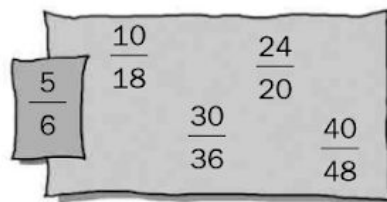
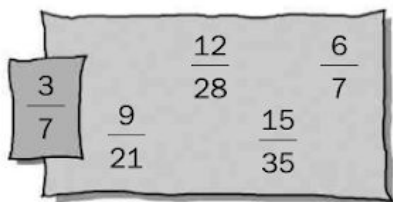

— —

— —

2. Encercla les fraccions equivalents a la fracció donada.

3. Calcula tres fraccions equivalents a cada fracció.

- $\frac{1}{3}$ ▶ _____
- $\frac{9}{15}$ ▶ _____
- $\frac{14}{18}$ ▶ _____
- $\frac{10}{20}$ ▶ _____

4. Pensa i escriu.

- Una fracció equivalent a $\frac{2}{8}$ que tinga per numerador 12 ▶ _____
- Una fracció equivalent a $\frac{7}{12}$ que tinga per denominador 36 ▶ _____

Divisió d'un natural entre un decimal

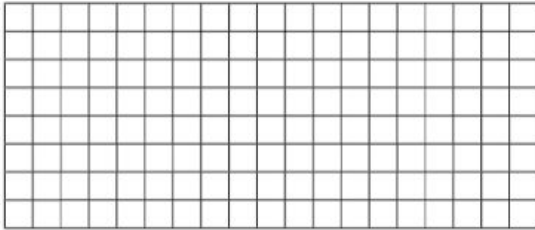
Nom _____ Data _____

Recorda

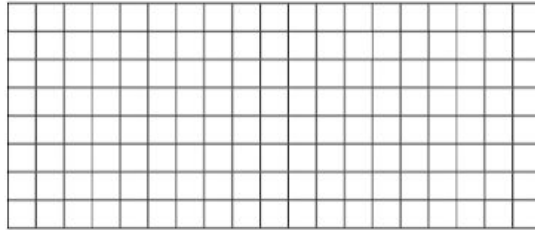
Per dividir un nombre natural entre un nombre decimal, es multipliquen els dos per la unitat seguida de tants zeros com xifres decimals tinga el divisor i, després, es fa la divisió de nombres naturals obtinguda.

1. Col·loca els nombres i calcula.

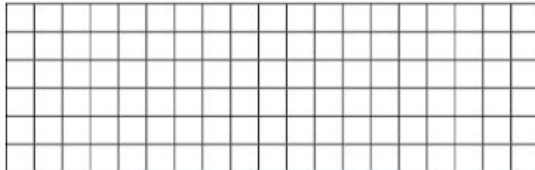
$$6 : 0,4$$

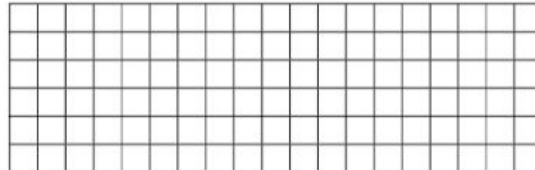
$$8 : 2,2$$

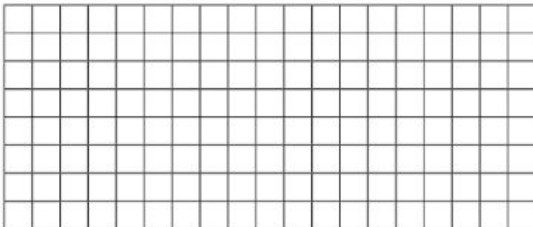
$$29 : 1,33$$

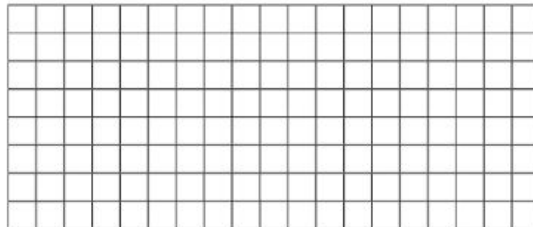
$$54 : 4,68$$

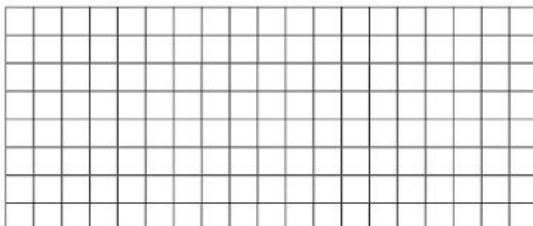
$$129,6 : 3,6$$

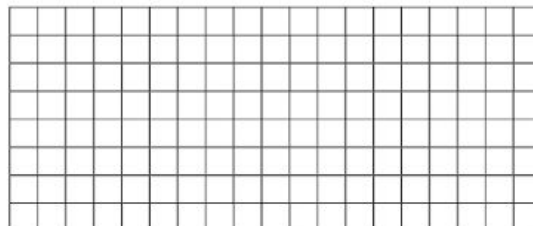
$$19,1 : 3,82$$

$$0,268 : 0,02$$

$$0,032 : 0,08$$

Una idea boja

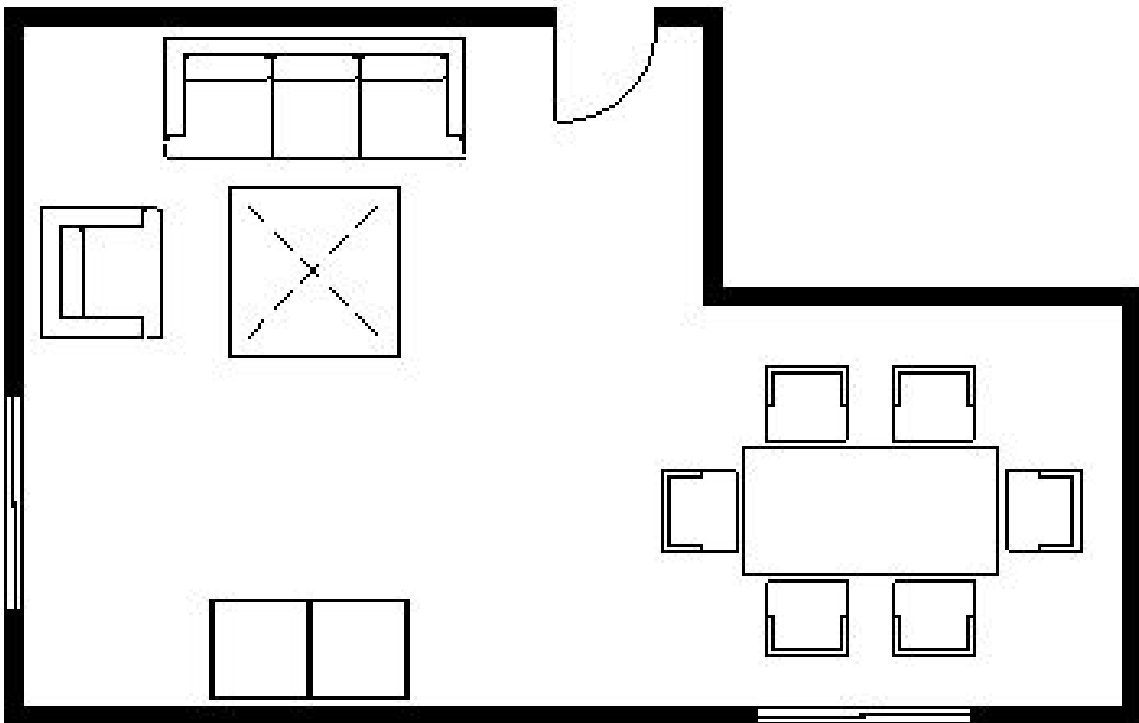
La Fatima ha tingut una idea boja.

Fa uns dies a classe, estàvem parlant dels metres, dels centímetres, del perímetre i de la superfície. Vam parlar de com es podria fer un dibuix del que mesura una goma. També vam parlar de com es podria fer un dibuix del que mesura una taula. Al final, vam parlar de com es podria fer un plànol del que mesura tota la classe.

Aquest matí, la Fatima, mentre esmorzava al menjador de casa estava pensant com dibuixaria les mesures de la seva taula i el plànol del seu menjador.

De sobte li ha vingut al cap una idea boja: quantes taules com la seva podria posar dins del seu menjador?

Us atreviu a pensar i dibuixar aquesta bogeria? Només necessiteu un full (si és de quadrets millor!), una cinta mètrica, llapis, goma i regla.

Quina superfície té el meu menjador de casa (m^2)? Quina superfície té la meva taula (m^2)?

Retallo, retallo, retallo

Fa uns dies a classe parlàvem de figures geomètriques. Els diferents tipus de polígons: de triangles de totes les formes, de diversos quadrilàters, de pentàgons i d'hexàgons.

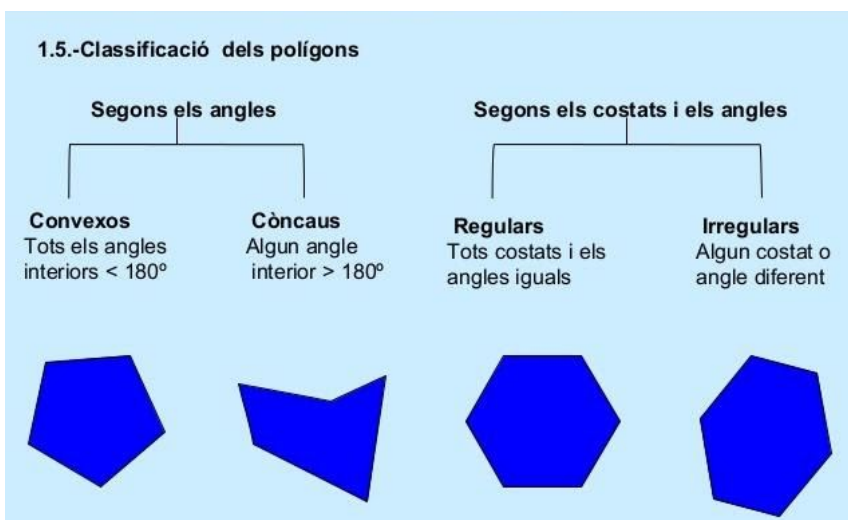
De sobte l'Andreu ha dit que tot això era molt estrany perquè a la vida real no existeix. Però el David no hi estava d'acord: només obrir els ulls al matí ja comencem a veure un munt de polígons.

- El llit té forma de quadrilàter paral·lelogram rectangle i la pantalla de la llumeta de nit de trapezi.

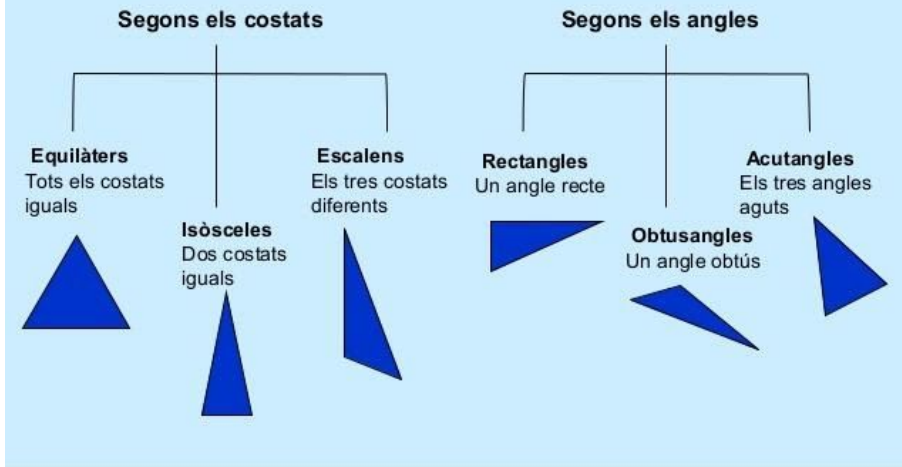
L'Aisha, que els estava escoltant, els ha proposat una manera de pensar-ho més divertida.

- Per què no agafem tot de diaris i revistes i busquem a les fotografies els polígons que hi ha? Després els podríem enganxar i classificar-los per la forma que tenen.

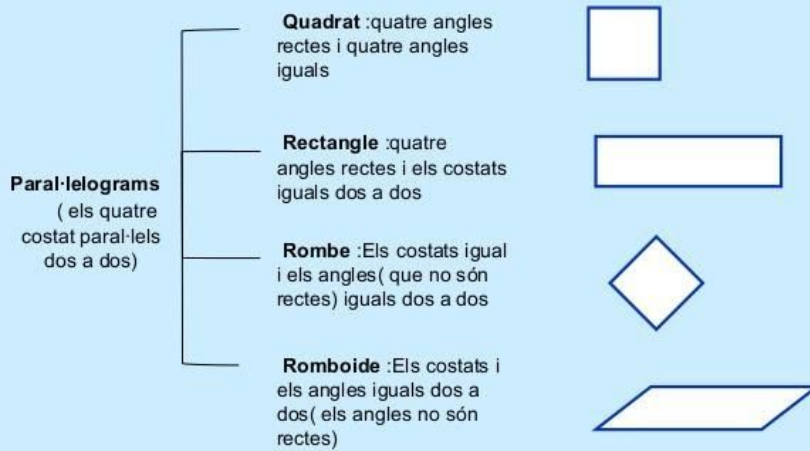
Us atreviu a fer-ho? Només necessiteu fulls, cola i revistes velles.

2.2.-Classificació dels triangles.

3.2.-Classificació dels quadrilàters.

Medi: FORMES DE RELLEU

Anomenem **relleu** les diverses formes o accidents geogràfics que presenta la superfície de la terra.

<https://youtu.be/LxgKYT8oDTo> cliqueu per a veure un vídeo sobre els elements del paisatge

https://youtu.be/3A_OBfm04ck cliqueu per a veure un vídeo sobre el relleu

Aquests accidents es poden classificar segons pertanyin a *paisatges d'interior* o *paisatges de costa*.

1. Paisatges d'interior (o muntanya):

Els paisatges d'interior són els que estan *allunyats del mar*.

- a. **Muntanyes:** hi diferenciem el cim, els vessants i el peu.
- b. **Serra:** conjunt de muntanyes alineades.
- c. **Serralada:** agrupació de serres enllaçades entre si.
- d. **Valls:** zona plana que està situada entre les muntanyes.
- e. **Altiplà:** són planures situades a una altitud elevada respecte el nivell del mar.
- f. **Depressions:** són planes situades a poca altitud sobre el nivell del mar.
- g. **Turons:** són elevacions de terreny que no superen els 200 metres d'altitud.

<https://youtu.be/QZsLWPVgB1c> cliqueu per a veure un vídeo sobre el paisatge de muntanya

Principals elements del paisatge de muntanya

2. Paisatge de costa:

La costa és la línia de terra que està en contacte amb el mar.

Distingim dos tipus de costa: costes altes (les muntanyes arriben fins al litoral. Predominen els penya-segats, les platges són escasses) i costes baixes (terrenys baixos i plans arriben fins al litoral. Hi predominen les platges arenoses).

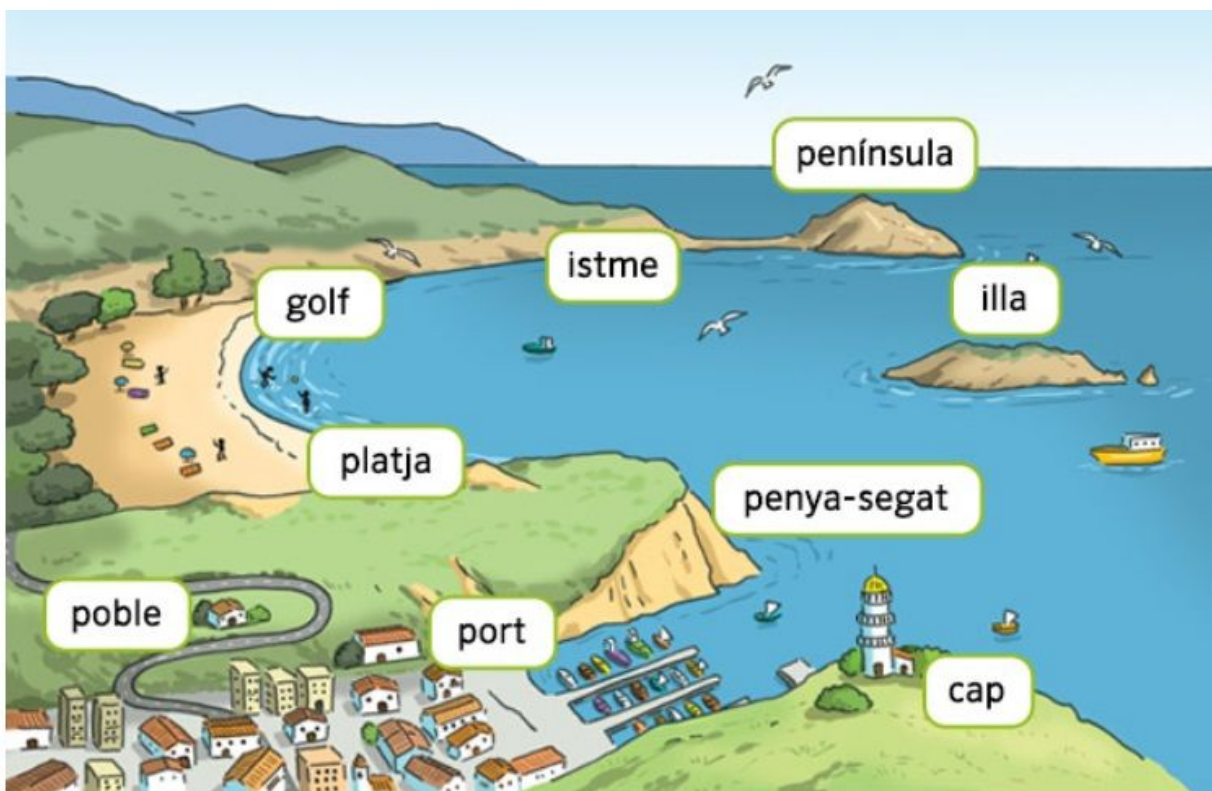
Les principals formes de relleu són:

- a. **Caps:** sortints de la costa cap al mar
- b. **Golfs:** entrants del mar a la costa.
- c. **Badies:** són entrants del mar cap a la costa, però de mida més petita que els golfs.

- d. **Penínsules:** extensions de terra envoltades de mar pertot arreu excepte per una zona anomenada *istme*, que la uneix a un continent.
- e. **Illes:** són extensions de terra completament envoltades pel mar.
- f. **Arxipèlag:** conjunt d'illes.
- g. **Estrets:** canals d'aigua situats entre dues masses pròximes de terra.
- h. **Penya-segats** ocostes rocoses amb grans pendents sobre el mar.

<https://youtu.be/KcbP0NcX2t4> cliqueu per a veure un vídeo sobre el paisatge de costa

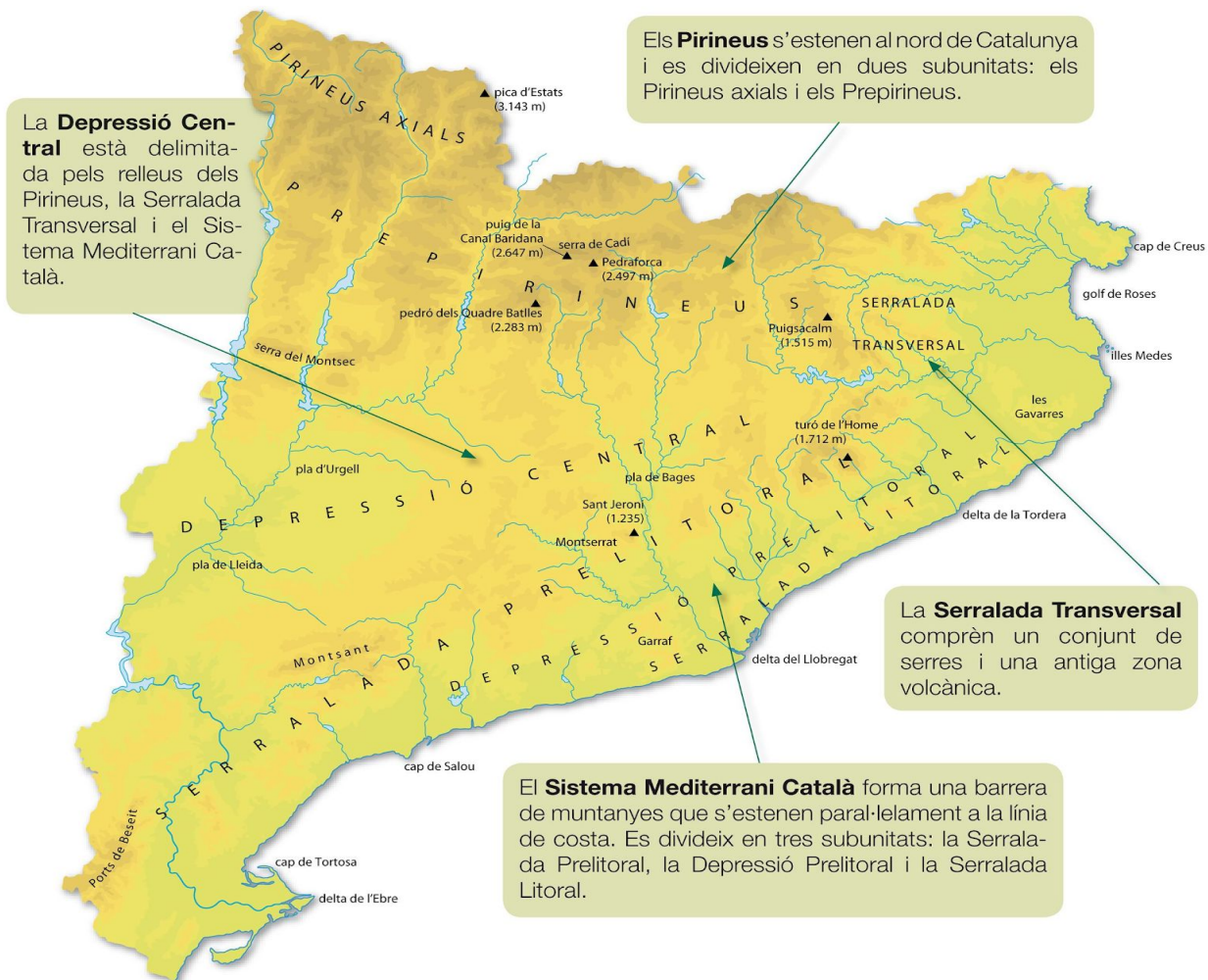
Principals elements del paisatge de costa

RELLEU DE CATALUNYA

Consta de quatre grans unitats de relleu:

- El **sistema Mediterrani Català**: depressió litoral, serralada litoral, depressió Prelitoral i serralada Prelitoral <https://sites.google.com/a/xtec.cat/catalonia/serralades-costaneres>
- **Depressió Central**. <https://sites.google.com/a/xtec.cat/catalonia/la-depressio-central>
- **Els Pirineus** <https://sites.google.com/a/xtec.cat/catalonia/els-pirineus>
- **La serralada Transversal**

ELS PIRINEUS

- Les dues serralades paral·leles que formen el Pirineu Axial i el Prepirineu són el conjunt muntanyós més ampli i extens i ocupen un terç del país.
- El conjunt de muntanyes dels Pirineus té la màxima amplitud a l'oest i s'estreny cap a l'est, fins que acaba endinsant-se al mar al cap de Creus.

LES SERRALADES DE LA COSTA

- Al costat del Mediterrani, al llarg de la costa, les muntanyes hi formen una doble serralada.
 - La Serralada de l'Interior o Prelitoral és llarga i va des dels Pirineus fins a més avall del delta de l'Ebre.
 - La Serralada Litoral és més baixa i més curta i arriba a prop del mar. A vegades s'hi formen penya-segats i cales, com a la Costa Brava.

LA DEPRESSIÓ CENTRAL

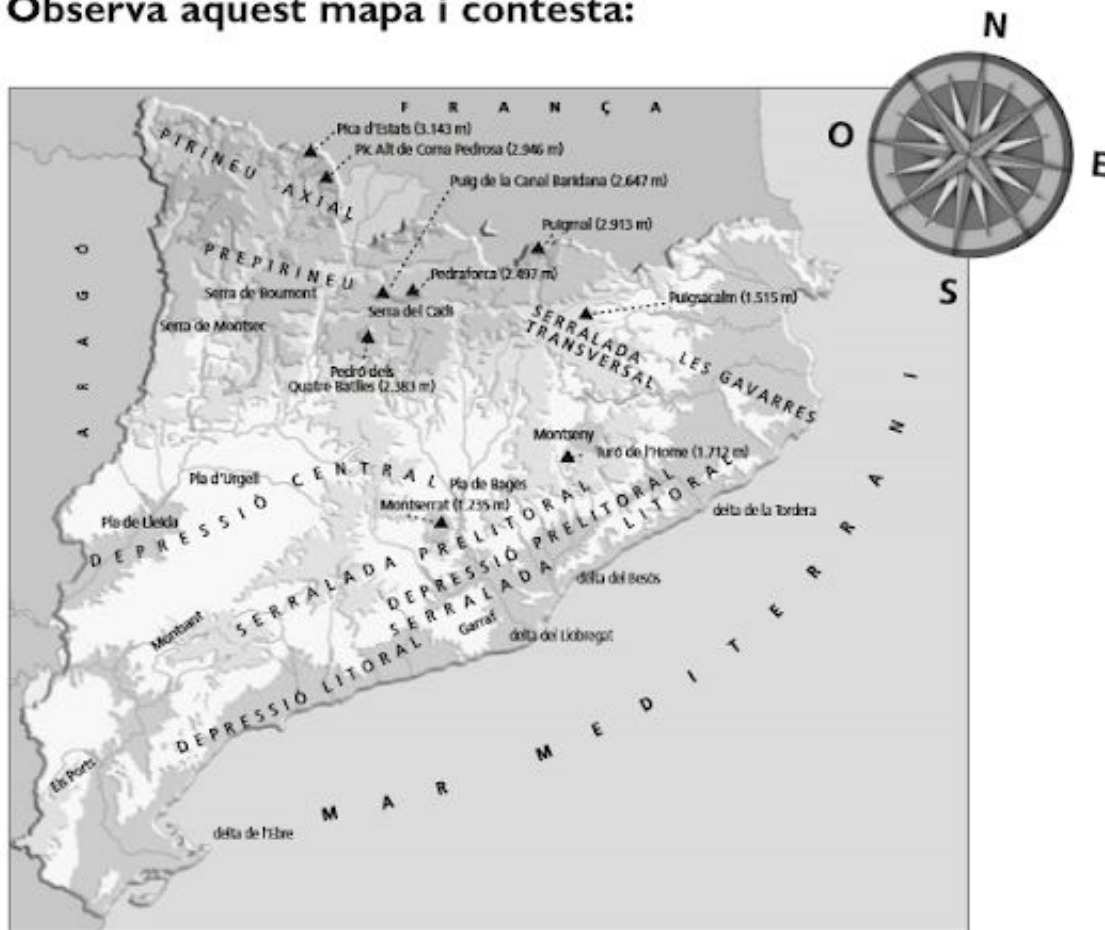
- La Depressió Central és la plana més gran de Catalunya: s'estén entre els graons més baixos del Prepirineu i la Serralada de l'Interior.
- Ocupa les terres que en altres èpoques geològiques havien estat inundades per les aigües d'un llac.
- Avui els límits i el relleu d'aquesta plana recorden la forma que tenia el llac, de manera que presenta un cert pendent cap a les terres de Lleida i cap a la vall de l'Ebre.

Us enllaço un link que us portarà a una web molt interessant

<http://www.xtec.cat/~nlinan/geomorfo/tema2/index.htm>

I. Observa aquest mapa i contesta:

- a) Què és més al nord, els Pirineus o la depressió Central?
- b) Què és més al sud, la serralada Transversal o la depressió Central?
- c) Què és més a l'est, la depressió Central o la serralada Transversal?
- d) Què és més a l'oest, la serralada Litoral o el Pirineu?
- e) On creus que hi ha les muntanyes més altes de Catalunya, al nord o al sud?
- f) Com es diu la gran serralada del nord?
- g) Escriu el nom de les grans unitats de relleu de Catalunya.

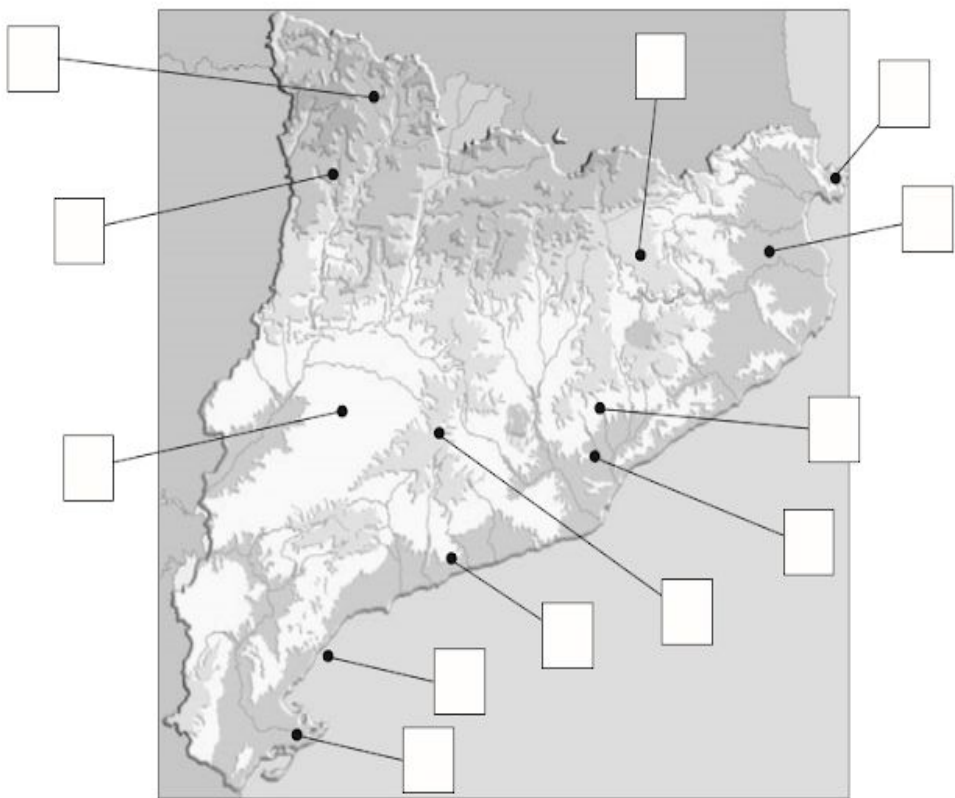
1. Completa el text amb les paraules del requadre:

penya-segats valls sud variat deltes nord
serralades abruptes volcans suaus

El relleu català és molt Hi ha grans, pro-
fundes, depressions i planícies. També hi trobem, sobretot a la zona de la Garrot-
xa, i en les desembocadures dels rius.

Fins i tot a la costa trobem diferències entre les costes del litoral
(platges llargues de sorra fina) i les costes del litoral (amb cales
i).

2. Observa aquest mapa i col·loca-hi els nombres de l'1 al 12, segons on estiguin situades les unitats de relleu i els accidents geogràfics que tens més avall:

- 1 Pirineu axial
- 2 Prepirineu
- 3 Serralada Transversal
- 4 Depressió Central

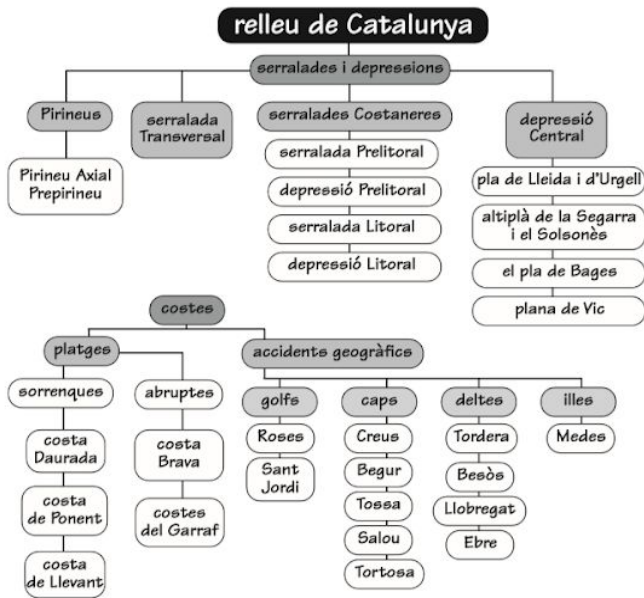
- 5 Les Gavarres
- 6 Depressió Litoral
- 7 Serralada Litoral
- 8 Depressió Prelitoral

- 9 Serralada Prelitoral
- 10 Cap de Creus
- 11 Golf de Sant Jordi
- 12 Delta de l'Ebre

1. Acoloreix el mapa de Catalunya que tens a sota a partir de les indicacions següents:

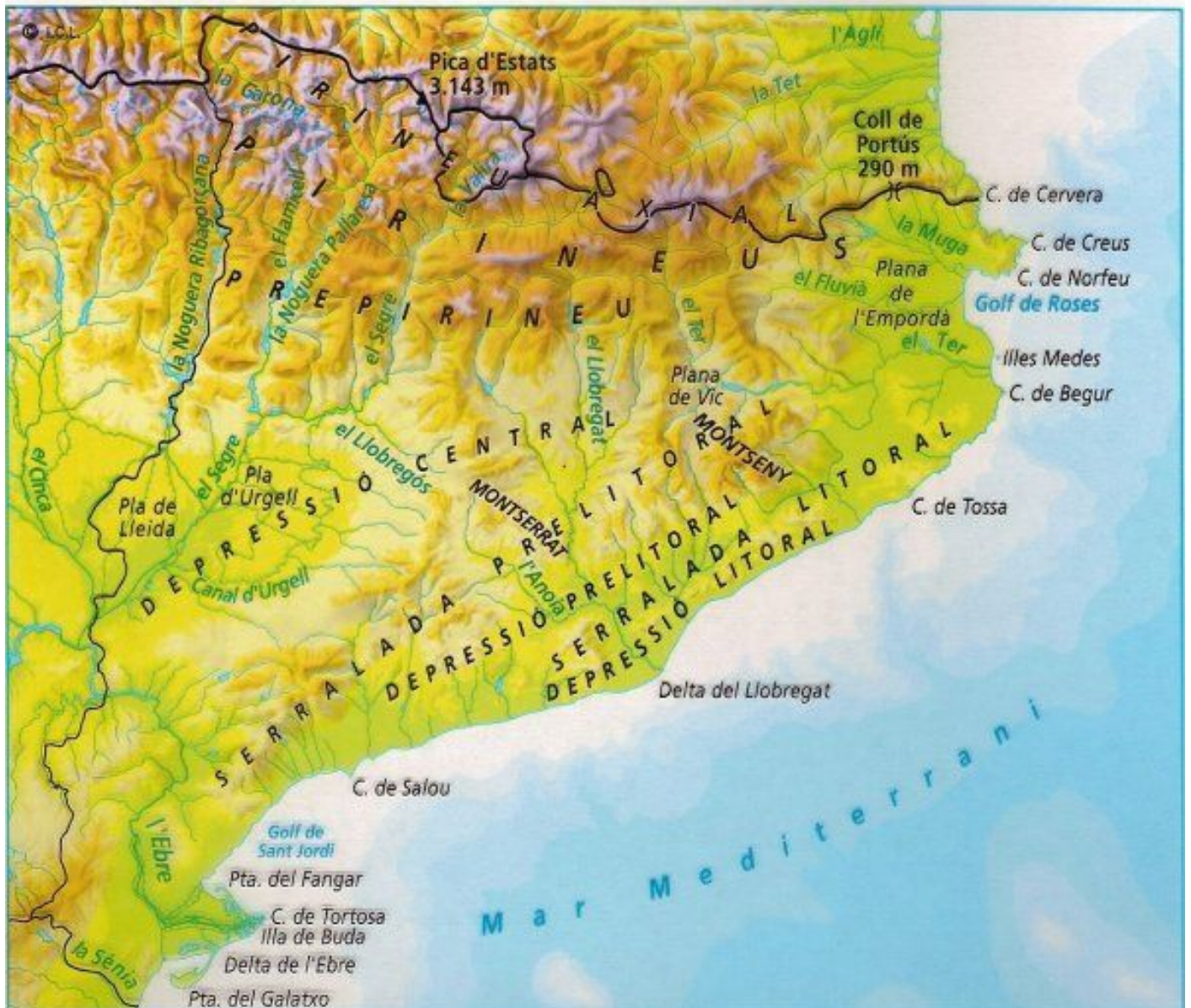
- a) Pinta de marró les grans serralades catalanes i escriu-hi els noms.
- b) Pinta de verd les depressions i escriu-hi els noms.
- c) Escriu el nom dels cims més importants de cada serralada.
- d) Pinta de blau fosc les costes abruptes, i de blau clar les suaus.
- e) Escriu el nom dels principals accidents geogràfics de la costa.

A veure quants en trobes!!!!

12.- EL RELLEU I ELS RIUS DE CATALUNYA

Observem els ocells de la ciutat

L'Israel està cansat d'estar tancat a casa. De vegades, treu el cap per la finestra i sent els ocells piulant. Li agradaria sortir a perseguir-los. Però ha tingut una idea millor!

Podria construir algun tipus de menjadora amb objectes reciclats i penjar-la al balcó o la finestra. Després posar-hi algun tipus de menjar: les molles del pa, alguns cereals d'esmorzar, ... i ja està.

Només faltaria una mica de paciència i esperar que els ocells descobreixin la nostra menjadora. Serà una manera divertida d'apropar la natura a casa.

Quins ocells diferents vindran? Com es diuen? Podeu mirar la fitxa d'*Ocells dels jardins* al final del document.

També podeu veure el capítol següent del programa *Dinamiks*:

<https://www.ccma.cat/tv3/super3/dinamiks/la-menjadora-docells/video/5687062/>

FITXA DE CAMP

Nom del jardí:

Data: / /

Horari: de : a :

▼ Espècies més comunes

Per cada espècie, anota el nombre màxim d'individus diferents que has observat. Només compta els ocells que estiguin fent ús del teu jardí (per exemple, els que s'hi han parat o venen a alimentar-se), no els que passen sobrevolant o estan al jardí o parc del costat.

<p>Colom roquer</p> <input type="text"/>	<p>Tudó</p> <input type="text"/>	<p>Tórtora turca</p> <input type="text"/>	<p>Cuereta blanca vulgar</p> <input type="text"/>
<p>Pit-roig</p> <input type="text"/>	<p>Cotxa fumada</p> <input type="text"/>	<p>Merla</p> <input type="text"/>	<p>Tallarol capnegre</p> <input type="text"/>
<p>Tallarol de casquet</p> <input type="text"/>	<p>Mosquiter comú</p> <input type="text"/>	<p>Mallerenga blava</p> <input type="text"/>	<p>Mallerenga carbonera</p> <input type="text"/>
<p>Garsa</p> <input type="text"/>	<p>Estornell vulgar/negre</p> <input type="text"/>	<p>Pardal comú</p> <input type="text"/>	<p>Pardal xarrec</p> <input type="text"/>
<p>Pinsà comú</p> <input type="text"/>	<p>Gafarró</p> <input type="text"/>	<p>Verdum</p> <input type="text"/>	<p>Cadenera</p> <input type="text"/>

FITXA DE CAMP

▼ Altres espècies

<p>Esparver vulgar</p> 	<p>Cotorreta de pit gris</p> 	<p>Falciot negre</p> 	<p>Puput</p> 	<p>Picot verd</p> 	<p>Picot garser gros</p> 																
<p>Oreneta vulgar</p> 	<p>Oreneta cuablanca</p> 	<p>Cuereta torrentera</p> 	<p>Cargolet</p> 	<p>Pardal de bardissa</p> 	<p>Rossinyol</p> 																
<p>Merla blava</p> 	<p>Tord comú</p> 	<p>Griva</p> 	<p>Rossinyol bord</p> 	<p>Bruel</p> 	<p>Papamosques gris</p> 																
<p>Mallerenga cuallarga</p> 	<p>Mallerenga d'aigua</p> 	<p>Mallerenga emplomallada</p> 	<p>Mallerenga petita</p> 	<p>Pica-soques blau</p> 	<p>Raspinnell comú</p> 																
<p>Gaig</p> 	<p>Cornella negra</p> 	<p>Lluer</p> 	<p>Passerell comú</p> 	<p>Trencapinyes</p> 	<p>Pinsà borroner</p> 																
<p>Durbec</p> 	<p>Gratapalles</p> 	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Espècie</th> <th>Número</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>		Espècie	Número							<table border="1"> <thead> <tr> <th>Espècie</th> <th>Número</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>		Espècie	Número						
Espècie	Número																				
Espècie	Número																				

▼ Altres animals

<p>Eriçó comú</p> 	<p>Esquirol</p> 	<p>Dragó comú</p> 	<p>Granota verda ibèrica</p> 	<p>Tòtil comú</p> 	<p>Atalanta</p>
---	---	---	---	---	---

READING COMPREHENSION. TEXT 1

SCHOOLS AROUND THE WORLD

Millions of children go to school every day. Some schools have classrooms with desks and chairs but others are quite different. Here you have three examples:

Boat Schools in Bangladesh

Bangladesh is a country in Asia with important annual floods*. During this period of the year, which is called 'monsoon' season, it rains almost every day. When the water covers the streets, the boats that normally carry people from one place to another are converted into schools. In these boat schools they can learn maths, language, science, music and art. Each school has a classroom for 30 students and has books and computers that function thanks to solar energy.

Train Platform** Schools in India

In India there are nearly half a billion of children. Some of them live and work on train platforms. In the past, these children didn't even go to school but one day, a schoolteacher named Inderjit Khuran started reading stories to them. Then, she decided to create a school on the train platform to help them to learn. Miss Khuran died in 2010, but her schools continue giving free education to more than 4.000 students today.

School of the Air in Australia

Australia is a huge country and many children live miles away from cities and towns. They can't go to school because the nearest school may be four or even more hours away from their homes. They take online lessons and can see their teachers on the screen. Once or twice a year, all the students from the School of the Air get together*** to meet each other and do activities like excursions and games.

VOCABULARY:

- * **floods:** inundacions.
- ** **train platform:** andana en una estació de tren.
- *** **get together:** es reunelxen.

NAME AND SURNAME: _____

READING COMPREHENSION. TEXT 1

Read this text carefully and tick the correct answers.

15. The 'monsoon' season lasts for...

- a. a full year.
- b. a period of the year.
- c. just a day of the year.

16. What is the weather like in Bangladesh?

- a. It is always sunny.
- b. It rains a lot.
- c. It is snowy.

17. How many students can fit in a boat school?

- a. Twenty.
- b. Thirty.
- c. Forty.

18. Some Indian children live and work...

- a. on train platforms.
- b. at schools.
- c. on trains.

19. After Miss Khuran died, schools on train platforms...

- a. changed.
- b. disappeared.
- c. continued giving education.

20. Education on train platforms...

- a. doesn't cost any money.
- b. is expensive.
- c. is cheap.

21. Today, more than _____ students in India learn on train platforms.

- a. six thousand
- b. five thousand
- c. four thousand

22. In the sentence "Australia is a huge country", what does 'huge' mean?

- a. Medium.
- b. Small.
- c. Big.

23. The School of the Air in Australia...

- a. has a playground.
- b. gives online lessons.
- c. hasn't got any computers.

24. Students from the School of the Air _____ their teachers online.

- a. can see
- b. never see
- c. can't hear

25. One of the activities that students from the School of the Air do together is...

- a. doing homework.
- b. reading stories.
- c. playing games.

26. This text tells you about _____ around the world.

- a. unique schools
- b. original teachers
- c. intelligent students

EL DIARIO

Lee con atención lo que ha escrito un niño de tu edad:

15 de septiembre

Querido diario:

Me encuentro un poco preocupada y te voy a contar los motivos.

Mañana empiezo el cole. Sinceramente no me apetece comenzar un nuevo curso. Pero algunas ganas sí que tengo. No por tener que estudiar, sino por mis compañeros.

Quiero que el tutor me ponga al lado de Alejandro. El año pasado no me caía bien pero durante el verano nos hemos hecho amigos. Esta misma tarde he estado con él y con otros amigos en la heladería.

Espero que mañana brille el sol y me pueda poner el traje de seda nuevo. Si mañana llueve, mamá no me dejará ponérmelo. Tendré que ponerme la falda escocesa. ¡La odio!. Cuando me la pongo, me pica la barriga y, además, me hace muy gorda.

Bueno, querido amigo, voy a ver la tele y a informarme sobre el tiempo. Ya te contaré cómo me ha ido en el cole.

Hasta pronto, amigo.

- Contar lo que has hecho durante el día es escribir tu diario.
- Para hacerlo mejor, conviene que tengas en cuenta estas orientaciones:
 - Cuenta tus experiencias personales, lo que te ocurrió a lo largo del día.
 - Cuenta también los hechos o la forma de actuar de otras personas, tu relación con ellas en ese día.
 - Expresa también los sentimientos que te suscitaron los hechos que estás contando.
 - Escribe también tu opinión sobre esos hechos, tus deseos, etc...
 - Habla con tu diario como si fuera un amigo: salúdalo, despídete de él, cuéntale tus problemas y preocupaciones. Si te parece le puedes poner un nombre que te guste.

ACTIVIDADES:

1.- Escribe tú ahora, de forma individual, tu diario del confinamiento: